

УДК 37.018.43:004.0

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ В ОТОРИНОЛАРИНГОЛОГІ

Я.В. Шкоба, Р.А. Абизов, С.С. Самойленко

*Національна медична академія післядипломної освіти імені П.Л. Шупика,
КЗ КОР «Київська обласна клінічна лікарня»*

У статті висвітлено наш досвід зі створення системи дистанційного навчання в оториноларингології. Вказано переваги такого навчання, його методологічні засади, запропоновано систему відбору на навчання.

Ключові слова: дистанційне навчання, електронне навчання, стандарти електронного навчання.

ДИСТАНЦИОННОЕ ОБУЧЕНИЕ В ОТОРИНОЛАРИНГОЛОГИИ

Я.В. Шкоба, Р.А. Абызов, С.С. Самойленко

*Национальная медицинская академия последипломного образования имени П.Л. Шупика
КЗ КОС «Киевская областная клиническая больница»*

В статье представлен наш опыт по созданию системы дистанционного обучения в оториноларингологии. Указано на преимущества такой учебы, ее методологические принципы, предложена система отбора на обучение.

Ключевые слова: дистанционное обучение, электронная учеба, стандарты электронного обучения.

DISTANCE EDUCATION AT ENT.

Y. Shkoba, R. Abizov, S. Samoylenko

*National Medical Academy of Postgraduate Education by P.L. Shupyk,
Kyiv Regional hospita*

Experience of authors on development of distance education at ENT is represented in the article. It is indicated on advantages of such studies, its methodological principles, offered the system of selection on studies.

Key words: distance education, electronic training, and standards of electronic training.

Вступ. Розвиток та вдосконалення комп'ютерних технологій за останнє десятиріччя, а саме поява високошвидкісного інтернету, відеозв'язку, дали поштовх для розробки систем дистанційного навчання. Останні все частіше знаходять застосування, в тому числі в оториноларингології. Питанням новітніх технологій передачі знань надається значна увага.

Мета роботи – проаналізувати наш досвід зі створення системи дистанційного навчання в оториноларингології, його методологічні засади.

Основна частина.

Дистанційне навчання (distance education, e-learning), як новий метод навчання, використовується на українському ринку навчальних послуг не так давно, і до цього часу залишається не достатньо законодавчо обґрунтованим.

Дистанційне навчання, і тим паче в оториноларингології, досі не легалізоване в Україні як окрема фор-

ма навчання, і лише частково використовується в певних формах навчання (інколи відбувається тільки проста підміна назви “дистанційне навчання”, без зміни технологій та підходів до навчання), і як засіб для організації навчального процесу в ВНЗ.

Наказом Міністерства освіти і науки України № 40 від 21.01.2004 затверджено «ПОЛОЖЕННЯ» про дистанційне навчання, в якому чітко виписані загальні положення, структура і функції системи дистанційного навчання, вказано, що Головний центр системи дистанційного навчання (СДН) регулює та забезпечує діяльність регіональних центрів, базових та локальних центрів СДН, створює банк атестованих дистанційних курсів СДН (далі – БАДК), принципи управління, стандарти, організаційні засади системи дистанційного навчання, врегульовує особливості організації навчального процесу за дистанційною формою навчання та забезпечення дистанційного навчання.

Забезпечення дистанційного навчання включає такі складові:

- науково-методичне забезпечення;
- кадрове забезпечення;
- системотехнічне забезпечення;
- матеріально-технічне забезпечення.

Переваги дистанційного навчання:

1. Нижча вартість, – порівняно із традиційним
2. Більша ефективність – темп та графік занять встановлюється індивідуально;

3. Доступність з будь якої точки світу – необхідно тільки мати комп'ютер та доступ до інтернету;

4. Перспективність – частка дистанційних технологій в освіті зростає з року в рік.

Відомою проблемою дистанційного навчання є проведення віддаленого контролю набутих знань. Для виконання контролю необхідна розробка спеціалізованого програмного забезпечення, з можливістю контролю знань з оториноларингології особою користувача. Програма повинна бути спрямована на виявлення можливості використання матеріалів дистанційного курсу з оториноларингології, як засобу підвищення ефективності самостійної роботи користувачів всіх форм навчання (інтернатура, спеціалізація, підвищення кваліфікації на II, I та вищу категорії).

Спеціалізоване програмне забезпечення повинно передбачати створення алгоритму навчання, системі відбору на навчання, мотивацію до навчання, створення пакета документів та інші складові.

1. Алгоритм навчання.

Алгоритм навчання повинен включати:

- розрахунок кількості годин з поділом їх на лекційні та відведені на розв'язання ситуаційних задач;
- розрахунок кількості викладачів, задіяних в проведеному занятті;
- створення програми занять на той чи інший період, залежно від наявної кваліфікації та стажу слухача;
- створення схеми структури навчання – дистанційне та поєднане, коли після проведеного дистанційного навчання слухач для контролю практичних знань протягом кількох днів стажується на базі кафедри.

2. Система відбору на навчання.

Система відбору на навчання проводиться на підставі:

- наявності у слухача спеціалізації з оториноларингології;
- розподілу слухачів за наявністю категорії зі спеціальності;

· бажання слухачів прослухати ті чи інші тематичні розділи з оториноларингології;

· наявності направлення державних чи приватних органів охорони здоров'я;

Проводиться також відбір слухачів інших спеціальностей – лікарів сімейної практики, лікарів швидкої допомоги та ін. В перспективі можливий відбір бажаючих прослухати популярні лекції з оториноларингології.

3. Мотивація до навчання.

Мотивацією до навчання є:

- бажання удосконалити свої знання з оториноларингології;
- бажання ознайомитися з новими досягненнями та новими технологіями в оториноларингології;
- проходження передатестаційного та тематичного удосконалення з метою планової чи позапланової атестації чи переатестації з оториноларингології.

4. Документальний супровід.

Для зарахування на навчання дистанційним способом необхідним є пакет документів:

- Диплом про вищу медичну освіту;
- Посвідчення спеціаліста;
- Посвідчення про категорію;
- Для слухачів з направленнями державних чи приватних органів охорони здоров'я – довідка-направлення;

Квитанція про оплату дистанційного навчання;

Сертифікат НМАПО про закінчення навчання з відміткою про якість засвоєння теоретичного матеріалу та ситуаційних задач;

5. Дії бажаючих вчитися на дистанційних курсах:

Реєстрація на сервері дистанційного навчання;
Заклучення Договору (роздруковується з сайту) та надання квитанції про оплату курсів;

Отримання електронною поштою паролю для доступу до навчальних матеріалів;

Висновок. Дистанційне навчання в оториноларингології є перспективною формою освіти, що знаходиться на початкових стадіях впровадження. Розробка методологічних засад такого навчання є вельми необхідною і актуальною. Загально визнаною проблемою такого навчання є проведення віддаленого контролю набутих знань. Для такого контролю необхідне спеціалізоване програмне забезпечення із можливістю контролю особи користувача, яке розробляється авторами і буде представлено в наступних публікаціях.

Література

1. Вороненко Ю.В. Стандартизація підходів до розробки електронних навчальних посібників / Ю.В. Вороненко, О.П. Мінцер, В.В. Краснов. – Медична інформатика та інженерія. – 2004. – № 2 – С. 4-21.
2. Минцер О.П. Информатизация медицинского образования / О.П. Минцер // Український медичний часопис. – 2003. – № 5 (37). – С. 83-89.
3. Kim KJ, Han J, Park IeB, Kee C. Medical education in Korea: the e-learning consortium Med Teach. 2009 Sep;31(9):e397-401.
- Tan PL, Hay DB, Whites EJ Implementing e-learning in a radiological science course in dental education: a short-term longitudinal study. Dent Educ. 2009 Oct;73(10):1202-12
- Stergiou N, Georgoulakis G, Margari N, Aninos D, Stamataki M, Stergiou E, Pouliakis A, Karakitsos P. Using a web-based system for the continuous distance education in cytopathology. Int J Med Inform. 2009 Sep 21.